

הלוקח עובר המורו פרק ראשון בכורות ז.

כד א מיי פ"ד מהל'
תמורה הל' זו ופ"ג
מהל' אסור מותר גל' יב:
בה א מיי פ"ד מהל'
מלכות אסורות הלכה
כ טור ש"ע י"ד סימן פל'
סעף ט: ז

שיטה מקובצת

אל לא שגא. סימן בהמ"ה
א"ך גמל: ט לומר שה
שה מ"ז: ט קאמר ורבי
שמעון וקאמר: ט לוח דתנן
ולד: ט לא קרב לגבי
מזבח. וה"ה דאף להדין
אסור כיון דזה גורם
אסור ונקט למזבח לרבותא
לרי' יהושע שרי אף לקרב.
תוס': ח"צונית: ט קרא שור
כשבים ועזים ש' למח לי:
ט שור שה כשב ושה עז
כשבים ועזים תיבת ינו
מנחק: ט ולא תגבי אם
ראשו: ט שיבא שאביו
טמא: ט נפיק ושרי והאי:
ט רישא רבוחא קמ"ל
וספי: ט דקתי שבראשו
ורובו דומים לאמו רחבי אף
בכורה: ט ושפן דבתיבי
קרא: ט טהרה דמעלה
גרה ומפריסי הפרסה איירי
אלא בדמי במקצת סימניו
לאמו ברי וברובו לאפילו
במזבח: ט תיבת ולד הוא
ר"ת ולדא דוקא: ט אלעזר
דריש מדכתיב שה שה תרי
זימני כדאיחא לקמן
בשמעון והשתא כשב דר'
יהושע ושה דר' אליעזר:
ט תיבת הלשון נמחק:
ט ר"ה וההוא גזי לא בא
על המזבח דהאי לא בא
הכחוב יתיב: ט דה"ק
ת"ל שה שה נדפלק לן
מינה כעבור מן הטהור
הלך אייתר לן זה להוסיף
על המזבח להחריף אף ויבירו
מן הטמא: ט לקמן משום
דלא ותיבת לא קשה מידי
נמחק: ט לאכילה גמי
פשיטה דבעי: ט גילדת כר'
ניחא דפליגי בזה וזה גורם
אלא משום דר' יהושע
הזכיר תיבת לרבי נמחק:
ט גורם מותר גבי שאור של
ט האב גבי פלוגתא דרבי
יהודה ושה: ט וש"ך זה
גורם והוא האיסור
ליבש ע"י תערובות נקט
רש"י ודחושין לומר שה
דכל חד וחד לחריף שרי
ומידי: ט גורם לחיף חישב
חוד גורם ליתוסר:

שמע מינה דאכילה נמי בעי ר"ש ראשו ורובו. דמשמע שאין בו
כי אם שני חלוקין מללא קמני חלוק שלישי ולימא אם יש
בו נמקצת סימניו מותר באכילה והדר לימני ואם ראשו ורובו דומה
לאמו חייב בצכורה והשתא ר' רישא י"ו וסיפא רבותא קמשמע לן
דרישא קמני שפירה מין טמאה דאסור
אף באכילה וסיפא דקמני י"ו ראשו
ורובו דומים לאמו חייב אף בצכורה:
ז"ה אי אתה אובל. גמלו ושפן י"ו כמיני
י"ו בקרא אלל. אצל אתה אוכל הצא
בסימן אחד ללוו בסימני טהרה י"ו איירי
דממעלה גרה ומפריסי הפרסה אלל
בדמי למקצת סימניו לאמו צד וצרגל
וצלמרו י"ו וולד סימני טהרה צעי:
ע"ד שיחא אביו ואמו כבשה.
מדמתיב כשבים ועזים ולא כמיני
כש ועז דרש ר' יהושע ור' אליעזר
ע"ו מדמתיב שה שה מרי זימני והשתא
דרשות דר' יהושע לאסור ללוו ה"ה
דר"ה להמיר ולשון לא צל הכמז
דלמך ר"ה מגומגם קלמ דמשמע
י"ו הלשון דמקרה זה שדרש ר' יהושע
טמא שולד מן טהור ועיצורו מן
הטהור אלל ר"ה י"ו צל להוסיף על
המותר ולהמיר טמא הנוול מן הטהור
ועיצורו מן הטמא ויש לפרש י"ו לא
צל הכמז כמו לא צלמה תורה עוד
י"ל דברי רבי אליעזר י"ו וי"פ משה
שה נפקא לן עיצורו מן הטהור לכך
אייתר זה להוסיף על המותר ועיצורו
מן הטמא: ח"ו"ך מרדכי אלעזר
ובח"פיקתו. ה"ה ללא קלמרו מן
הדולפנין שפרים ורצים מזני אלס
דלמך לקמן י"ו לא קשה מידי ללא
איירי רבי יהושע צן לוי אלל
בזהמה ומיה ואלל צני אלס והנהו
צני ימא נינהו:

ע"ה ע"ה בהדא. מה שיוכל
לדמות דמי כן משום
דנמקנא לאכילה י"ו פשטינן נמי
דצעי ר"ש ראשו ורובו:
וה"ה איפכא שמעינן אהו ו"ד
מר"פיה. למ"ד טריפה יולדת י"ו
ניחא דפליגי צוה וזה גורם אלל
מ"ד אינה יולדת מוקמי פלוגתא
פרק אלו טריפות (חולין נח). צענר
יך קמו י"ו ונמענהו ולצדקו נטרפה
ומיחו אשכחן בעלמא דר' אליעזר
סבר זה וזה גורם אסור והא איפכא שמעינן
י"ו מותר גבי שאור חולין ומרומה
ושלחי כל הללניס (ע"ו מט). גבי נטל
ממנה י"ו עזים אלל לרבי יהושע
אייתיה ואלע"ג ללאו דברי הכל הוא
ומה שמוכר כאלו זה וזה גורם י"ו ופרי'
אזו ואלת בנו (חולין עט): נקט לישנא
דחושין לזרע אלל י"ו משום דהכל
איירי דצד הצל הצל מהיתר ואיסור
ע"ו ש"ך שפירין זה וזה גורם ומיחו קשה
כיון דלין חוששין לזרע אלל מליחו
טעם מחשב ולד טריפה זה וזה גורם
ט לא יחשב י"ו שאור גורם ולימטר:
מנימה

אישתני מגמל שדומה לאמו במקצת סימניו: אסור באכילה. ומאן
שמעת ליה הך סברא ר"ש י"ו ואם ראשו ורובו כו' וקס"ד דמדקמני
לכו צדדי הדדי ש"מ דאפי' לאכילה צעי ר"ש ראשו ורובו: מדשנקה
לאכילה. דאיירי צרישא וקם ליה אצכורה ולא י"ו אמר אם ראשו ורובו
דומה לאמו מותר באכילה ש"מ
לאכילה י"ו סגי במקצת סימניו:
בצורה אצטריך. ולעולם צתרייהו
ציונן ראשו ורובו: זה אי אפה
אובל גמל אפי' נולד מן הפרה: אלל
אפה אובל אחר הצל בסימן אחד.
של אמו לומר שדומה לאמו במקצת
כגון טמא שנולד מן הטהור דומה
לאמו במקצת: שה כשבים. שה הצל
משני כשבים: להפסי אה המוסר.
דכיון דלבוז ואמו תהוים לא
אצטריך האי קרא דלך את זה תאלכו'
למישריייה: מ"מ. מדמתיב שה שה
צרי זימני שמע מיניה דאפי' מלד האס
ולל מלד האב: קרי ליה טמא. לקלוט
שנולד מן הטהור: כר"ש. דאסר ליה
היכל דלין צו מקצת סימניו וקאמר
דאס לי סימן אחד של טהרה שדומה
לאמו במקצת מותר: ופליגי עליה
נחלא. דר' שמעון צעי רשאו ורובו:
ואיכא דמקסי. קושיא לך כדאייתא
ומתוך הקושיא משיב דבר לשאל אי
צעי ר' שמעון ראשו ורובו לאכילה או
לא: מי מיעברא. טהורה מטמא
דקמני ועצורו מן הטמא: חוץ
מ' אלעזר ומתחוקסו. שחולקין
בזוי צפי אוחו ואלת בנו צמיטת
חולין דר' עט): אם אוחו ואלת בנו
נוהג צו וקמני כוי הצל מן התייש
ומן הצבייה אלמא מיה מתעברת
מבהמה לצדיכיים: ואמר ר' יומיה.
האי עצורו מן הטמא דקאמר
היינו שנתעברה מן הקלוט שפרסותיו
קלוטות כגמל וכן פרה הוא ואליצא
דר' שמעון קרי ליה טמא וננו מותר
אם דומה לאמו בסימן אחד אלמא
לאכילה לא צעי ר"ש ראשו ורובו:
זה וזה גורם. היתר והאיסור
גורמין ליה שיצא י"ו הוא טמא ואמו
טהורה: ולו טריפה. ואזני תמים
הרי זה וזה גורם. דא"כ. דעצורו
מן הטמא אסור לזרע: זה כשבים
ועזים: מיה עול מיה נפוקי והאי
דעיקרי הצלא דנישרא הוא.
מחמת חממות וסרחון כשצר:
מטמא

לגבי מזבח בעלמא סבר ר' אליעזר זה וזה גורם אסור ושאיני הכא דאם כן נכתוב
קרא י"ו שה כשבים ועזים שה ושה למה לי שמע מינה שה מכל מקום ורבי
יהושע אמר לך בעלמא זה וזה גורם מותר והכא אם כן לכתוב קרא שור
י"ו כשב ועז כשבים ועזים למה לי ש"מ עד שיחא אביו כשב ואמו כבשה ת"ש
רבי שמעון אומר גמל גמל שני פעמים אחד גמל הנוול מן הגמל ואחד גמל
הנוול מן הפרה ואם ראשו ורובו דומה לאמו מותר באכילה שמע מינה
לאכילה נמי בעי רבי שמעון ראשו ורובו שמע מינה: שהיוצא מן הטמא
וכו': בעו מינה מרב ששת מי רגלים של חמור מהו ותיבעי י"ו (ליה)
דסוסים וגמלים דסוסים וגמלים לא מיבעיא להו דלא עכירי ולא דמו
לחלב מיה עול מיה נפוק כי קמיבעיא להו דחמור דעכירי ודמו לחלב
מאי מגופיה קא מימצעי ואסירי או דלמא מיה עול מיה נפוק והאי דעכירי הבלא דבישרא הוא
אמר להו רב ששת תניתוה שהיוצא מן הטמא מיה עול מיה נפוק והאי דעכירי הבלא דבישרא הוא
המבא

קמני זה היוצא מן הטהור ור' אליעזר זה וזה גורם אסור ור' יהושע סבר דמותר. ליעול בעלמא כגון לגבי
היינו מקצת סימן וש"מ דלא בעי ראשו ורובו: האי נתן סבר ליה כותיה בחדא. שטמא שנולד מן הטהור טמא: ופליגי
עליה בחדא. דאילו י"ו פשטינן סבר דאינו מותר באכילה עד שיחא ראשו ורובו דומה לאמו כדאמרין גבי בכורה והאי
נתן סבר אפילו מקצת סימן שרי באכילה: ואיכא דמקשי. לברייתא ומוחיב ומן פירוקא דמפרק מיפשיט בעיין: חוץ מר'
אליעזר ומחלוקת. גבי כן כדאמר אוחו כוי שחלוקי בו ר' אליעזר ור' יהושע זה תיש הבא על הצביה אבל שאר רבנן
לא אמרי דמיעברא ומפריק מאי עיצורו מן הטמא לא מטא ממש אלא א"ר יומיה דאיבעי מקלוט שאין פסרות סדוקות
בן פרה. ומדקרי להאי קלוט טמא דאמר היינו עיצורו מן הטמא ש"מ כר' שמעון קאמר דטמא היוצא מן הטהור טמא

- (א) נלעיל ה: וש"ך: ט וצ"ק
(ב) חולין ט' תמורה ז:
(ג) חולין ט' וצ"ק
(ד) וצ"ק
(ה) חולין ט' תמורה ז:
(ו) חולין ט' תמורה ז:
(ז) חולין ט' תמורה ז:
(ח) חולין ט' תמורה ז:
(ט) חולין ט' תמורה ז:
(י) חולין ט' תמורה ז:
(יא) חולין ט' תמורה ז:
(יב) חולין ט' תמורה ז:
(יג) חולין ט' תמורה ז:
(יד) חולין ט' תמורה ז:
(טו) חולין ט' תמורה ז:
(טז) חולין ט' תמורה ז:
(יז) חולין ט' תמורה ז:
(יח) חולין ט' תמורה ז:
(יט) חולין ט' תמורה ז:
(כ) חולין ט' תמורה ז:
(כא) חולין ט' תמורה ז:
(כב) חולין ט' תמורה ז:
(כג) חולין ט' תמורה ז:
(כד) חולין ט' תמורה ז:
(כה) חולין ט' תמורה ז:
(כו) חולין ט' תמורה ז:
(כז) חולין ט' תמורה ז:
(כח) חולין ט' תמורה ז:
(כט) חולין ט' תמורה ז:
(ל) חולין ט' תמורה ז:

תורה אור השלם

- א. יך עבור שור או כבוד
שיבא על כבוד עז לא תפריד
קיש הם את דקמ תורק
על המזבח ואת קלבים
קטיר אשה לרית ינתח
לקי:
בכבוד כר' יו
2. אף את זה לא תאכלו
אף את זה לא תאכלו
מפעלי הגרה ומפריסי
הפרקה את הקלובי פי
מעלה גרה הוא ופרקה
אינו מפורסי טמא הוא
לקב:
3. ואת הבהמה אשר
האכלו שור שה קשיבים
ושה עזים: הדרים י"ד

הגהות הב"ח

- (א) נביא דמפריסי
הפרסה את הגמל זה אי
תמי: (ב) ר"ש ד"ה אסור
וכי"ו וקתני ואל דומה
למש: (ג) ד"ה מדקמני
וכי"ו לאכילה לא בעי ראשו
ורובו אלא סגי במקצת
סימניו:

מוסף רש"י

ולד טריפה כו' לא יקרב.
כפר לך כשבים ועזים
תמורה (לא) מפרש טעמא
מפריסי: (ג) אלל להדין ד"ה
מותר ללוו מנפיה קא רבי
תמורה ז).

רבינו גרשום

אישתני מגמל אפי' מקצת
שפיר דמי באכילה. או
למה לא שגא לרבי אכילה
לבי נמי ראשו ורובו: ת"ש
בהמה טהורה שילדה מין
בהמה טמאה אסור באכילה.
אה ברייתא ר' שמעון י"ו
דאיהו אמר דאסור דאסור ורובו
קמני אם דומה ראשו ורובו
לאמו חייב בכורה ש"מ
ה"ה נמי לאכילה בעי ר'
שמעון ראשו ורובו לא
לכבודה דוקא כלל: זה
אי אתה אוכל את הגמל
וגר' אבל אתה אוכל הבא
בסימן אחד והיינו דאם
יש בו מקצת סימן דומה:
ת"ל שה כשבים ושה עזים.
רובה עד שיחא אביו כשב
ואמו כבשה: לא בא הכתוב
לחתי' את המזבח. כשיחא
אביו נמי כשב אלא להוסיף
על המותר ויחיה זה זה
מאכלו: או אינו. דבעי נמי
קרא אלא עבורו על הטהור
היינו להוסיף על המותר
ולחתי' וולד חי טמא
לעולם בעינן נמי קרא
עיצורו מן הטהור ת"ל שה
כשבים מכל מקום וכיון
דאמו כבשה אינו לאו
אביו כשב: קרי ליה טמא
כר' שמעון. כלומר מוקמינן
בהאי לישנא ויחיה זה זה
טמא שנולד מן הטהור ולא

רבינו גרשום (המשך)
וקאמר אבל אתה אוכל הבא
בסימן א' ש"מ ולא בעי ר'
שמעון ראשו ורובו דומה
לאמו לעולם בעי והאי
נתן סבר לה כותיה בחדא
וכו' כדאמרין מיעקרא:
למימרא. מאי דר' אליעזר
דשרי בכבוד מן הטמא
משום דסבר כיון דאמו
טהורה אצ"ג אביו טמא
טוהר זה וזה גורם חולין שי
של הגורם טהור ומותר:
ור' יהושע סבר זה וזה
גורם אסור. עד שיחא אביו
ואמו טהורים: והא איפכא
שמעינן לחי ולד טריפה.
אצ"ג אביו לאו טריפה
אלא טהור שלם: ר' אליעזר
וקאמר אבל אתה אוכל הבא
בסימן א' ש"מ ולא בעי ר'
שמעון ראשו ורובו דומה
לאמו לעולם בעי והאי
נתן סבר לה כותיה בחדא
וכו' כדאמרין מיעקרא:
למימרא. מאי דר' אליעזר
דשרי בכבוד מן הטמא
משום דסבר כיון דאמו
טהורה אצ"ג אביו טמא
טוהר זה וזה גורם חולין שי
של הגורם טהור ומותר:
ור' יהושע סבר זה וזה
גורם אסור. עד שיחא אביו
ואמו טהורים: והא איפכא
שמעינן לחי ולד טריפה.
אצ"ג אביו לאו טריפה
אלא טהור שלם: ר' אליעזר